

Mannúðarsjóður Gaza – Tannhjól í manndrápsvél Ísraels

Stefna Ísraels í Gaza – sérstaklega rekstur hjálpardreifingarstaða Mannúðarsjóðs Gaza (GHF) og bann við aðgangi að sjó frá 12. júlí 2025 – er kerfisbundin árás á palestínska borgara og krefst ótvíræðrar fordæmingar. Þessar aðgerðir brjóta gegn grundvallarreglum alþjóðlegra mannúðarlögreglna (IHL), vopnavæða mannúðaraðstoð og þvinga örvæntingarfulla Palestínumenn í banvænan rússneskan rúlletta á GHF-stöðum. Sjóbannið, sett á mitt sumar við ómannúðlegar aðstæður, sviptir borgara mat, hjálp og reisn, og ýtir þeim í átt að banvænum hjálpardreifingarstöðum þar sem þeim er hætt á dauða eða limlestingu. Samanlagður áhrif þessara stefna, ásamt skýrum yfirlýsingum ísraelskra embættismanna, sýnir ekki aðeins ásetning heldur einnig samræmda stefnu sem uppfyllir lagalega skilgreiningu þjóðarmorðs.

Brot Ísraels á alþjóðalögum

Framferði Ísraels í Gaza brýtur augljóslega gegn alþjóðlegum mannúðarlögum og mannréttindalögum sem kveðið er á um í Genfarsamningunum, venjurétti alþjóðalaga og fjölþjóðasamningum:

1. Brot á meginreglu um aðgreiningu

Með því að staðsetja hjálpardreifingarstaði GHF innan eða nálægt hernaðarlegum rýmingarsvæðum – eins og Netsarim-eftirlitsstöðinni og hlutum Rafah – hunsar Ísrael grundvallarregluna um aðgreiningu milli borgara og hermanna, sem er tryggð í 48. grein viðbótarreglugerðar I við Genfarsamningana. Mannréttindaskrifstofa Sameinuðu þjóðanna tilkynnti um 798 dauðsföll nærri hjálpardreifingarstöðum síðan seint í maí 2025, þar af að minnsta kosti 615 tengd beint GHF-stöðum (Reuters, 11. júlí 2025). Starfsmenn IDF skjóta reglulega á þessa mannfjölda, sem staðfestir vísvitandi hættusetningu borgara.

2. Sameiginleg refsing

Blokkun Gaza, sem hefur versnað síðan í október 2023 og var enn frekar framfylgt með sjóbanninu 12. júlí 2025, brýtur gegn 33. grein fjórða Genfarsamningsins, sem bannar sameiginlega refsingu. Veiðar hafa verið mikilvæg fæðuöflun í Gaza um kynslóðir. Með því að banna ekki aðeins veiðar heldur einnig sund í miklum sumarhita – innan um eyðilagðar heimili, skort á vatni og engan rafmagn – leggur Ísrael þjáningu á íbúa í bága við lagalegar skyldur sínar sem hernámssvald.

3. Handahófskennd lífsviðnám

Sjóbannið, framfylgt með skotfæri á sjón á sundmenn og sjómenn, er skýrt brot á 6. grein Alþjóðasamningsins um borgaraleg og pólitísk réttindi (ICCPR), sem tryggir réttinn til lífs. Samhliða skotum IDF á hjálpardreifingarstaði GHF, tákna þessar

aðgerðir mynstur handahófskenndra aftaka sem teljast glæpir gegn mannkyni samkvæmt Rómarsamþykktinni.

4. Vopnavæðing mannúðaraðstoðar

GHF, stofnað undir sameiginlegu bandarísku-ísrælsku framtak á snemma árs 2025 og rekið með öryggi IDF og einkaaðilum frá Bandaríkjunum, grafa undan meginreglum mannúðaraðstoðar um hlutleysi, óhlutdrægni og sjálfstæði. Yfirlýsing Amnesty International frá 29. maí 2025 fordæmdi GHF sem „ólögmætan og ómannúðlegan,” og benti á að það brýtur gegn skyldu Ísraels til að tryggja velferð hernumins íbúa. Í stað þess að veita öruggan aðgang að hjálp, útsetur GHF borgara fyrir banvænu ofbeldi, umbreytir mannúðaraðstoð í vopn í stríði.

Þessar aðgerðir mynda hluta af víðtækari stefnu til að „skapa lífsskilyrði sem ætlað er að leiða til líkamlegs eyðingar *fólks*,” í beinu bága við II(c) grein Þjóðarmorðssamningsins frá 1948.

Þjóðarmorðsásetningur: Orðin á bak við stríðið

Lagalegur þröskuldur þjóðarmorðs felur í sér kröfu um sérstakan ásetning. Ísrælskir pólitískir og hernaðarlegir leiðtogar hafa ítrekað lýst þessum ásetningi á ótvíræðan hátt. Varnarmálaráðherra Yoav Gallant lýsti Palestínumönnum sem „mannlegum dýrum,” á meðan menningararfaráðherra Amichai Eliahu lagði til að kasta kjarnorkusprengru á Gaza. Forsætisráðherra Benjamin Netanyahu vitnaði í biblíulega skipun um að „minnast Amalek,” sem sögulega hefur verið túlkuð sem boð um algjöra eyðileggingu.

Fjármálaráðherra Bezalel Smotrich lýsti því yfir að „ekki eitt hveitikorn ætti að ná til Gaza,” og forseti Isaac Herzog neitaði um sakleysi borgara, fullyrðandi sameiginlega sekt. Menntamálaráðherra Yoav Kisch sagði beint: „Þeir þurfa að vera útrýmdir.” Yfirlýsingar frá hershöfðingjum IDF og þingmönnum Knesset enduróma þessa þjóðarmorðsretorík, þar sem einn varaþingmaður kallaði til að „þurrka Gaza af yfirborði jarðar,” og annar hvatti til að „jafna Gaza án miskunnar.”

Þessar yfirlýsingar eru ekki frávik – þær endurspeglar ríkisstefnu. Á eftir ár endurómar Jerúsalemfánagan um köllum um „Dauða Aröbum,” sem undirstrikar menningu útrýmingar í kjarna ísrælska ríkisins. Samruni niðrandi orðræðu og stefna sem kerfisbundið eyðileggur líf borgara sýnir þjóðarmorðsásetninginn á bak við aðgerðir Ísraels í Gaza.

Blóðugstu dagarnir á hjálpardreifingarstöðum GHF

Hjálpardreifingarstaðir Mannúðarsjóðs Gaza hafa orðið að drápsvöllum. Sumir af blóðugstu dögnum síðan seint í maí 2025 eru:

- **3. júní 2025:** 102 drepnir, 490 slasaðir
- **6. júní 2025:** 110 drepnir, 583 slasaðir
- **8. júní 2025:** 125 drepnir, 736 slasaðir
- **10. júní 2025:** 163 drepnir, 1.495 slasaðir

- **11. júní 2025:** 223 drepnir, 1.858 slasaðir
- **12. júní 2025:** 245 drepnir, 2.152 slasaðir

Þessir atburðir, staðfestir af blaðamönnum og læknastétt, sýna endurtekið mynstur markvissra skota á borgara sem safnast saman vegna hjálpar. Hækkandi dauðatíðni er bein afleiðing af vísvitandi hernaðarvæðingu mannúðarrýmis.

Heilbrigðiskerfi Gaza hrynur: Sjúkrahús skotmörk, lyf bönnuð

Þar sem borgarar verða limlestir á GHF-stöðum og víðsvegar í Gaza, finna þeir engan griðstað á sjúkrahúsum – vegna þess að Ísrael hefur sprengt og skemmt **hvert einasta eitt**. Heilbrigðisinnviðir Gaza hafa kerfisbundið orðið skotmörk, umbreytt skurðstofum í rústir, eyðilagt gjörgæsludeildir og drepit lækna, hjúkrunarfræðinga og sjúklinga. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin hefur fordæmt þessar árásir sem stríðsglæpi.

Vegna blokkunnar eru nauðsynleg lyf, þar á meðal deyfilyf, verkjalyf og sýklalyf, ófáanleg. Læknar neyðast oft til að framkvæma aflimanir, keisaraskurði og lífsbjargandi skurðaðgerðir **án deyfinga eða svæfingar**. Þessi grimmd er ekki aukaáhrif – hún er hluti af áætluninni. Að særa borgara á hjálpardreifingarstöðum og síðan neita þeim um meðferð þjónar víðtækara þjóðarmorðsmarkmiði Ísraels um að útrýma íbúum Gaza með öllum tiltækum ráðum.

Hermenn skipaðir að skjóta á borgara: Brot á lögum og samvisku

Í afhjúpanði grein birt af *Haaretz* 27. júní 2025 vitnuðu margir ísraelskir hermenn um að þeim væri beinlínis skipað að opna eld á óvopnaða Palestínumenn sem safnast höfðu á hjálpardreifingarstaði GHF. Þessar vitnisburðir staðfesta það sem eftirlifendur og blaðamenn hafa lengi tilkynnt: borgarar sem stóðu í röð á friðsamlegan hátt fyrir mat og vatni voru vísvitandi skotmörk, ekki óvart lentir í krosseldi. Einn yfirmaður lýsti vettvangi sem „drápsvelli“ og viðurkenndi að lifandi skotvopn voru notuð, ekki til sjálfsvörn, heldur til að dreifa mannfjöldanum með valdi. Þessi stefna um úthugað morð brýtur bæði gegn alþjóðalögum og hernaðarlegri siðfræði.

Nürnberg-réttarhöldin, sem fylgdu grimmdarverkum seinni heimsstyrjaldarinnar, settu fordæmi um að „aðeins að fylgja skipunum“ er engin vörn fyrir stríðsglæpi. Hermenn bera persónulega ábyrgð á ólöglegri hegðun, sérstaklega þegar skipanir eru augljóslega ólöglegar. Þessi meginregla er tryggð í siðareglum IDF sjálfra, sem staðfesta að ísraelskir hermenn hafi ekki aðeins **rétt** heldur **skyldu** til að óhlýðnast ólöglegum skipunum. Að skjóta lifandi skotvopnum á óvopnaða borgara – sérstaklega þá sem leita að mannúðaraðstoð – er ekki grátt svæði: það er stríðsglæpur. Hermennirnir sem fylgdu þessum skipunum, yfirmennirnir sem gáfu þær og ríkið sem gerði þessa stefnu mögulega verða allir að bera ábyrgð. Siðferðileg ábyrgð getur hvorki verið útvistuð né grafin undir rústum fólks sem neitað er um mat, vatn og reisn.

Frásögn fórnarlamb: Skotinn á meðan hann svalt

Ég vil deila persónulegri sögu hér um náinn vin minn, ungan íbúa Gaza, aðeins 20 ára gamall. Hann missti alla fjölskyldu sína í ísraelskri loftárás árið 2024. Síðan þá hefur hann búið einn meðal rústanna, leitað að mat, gengið í gegnum áfall í svefni. Í byrjun júlí 2025 hafði hann farið fjóra heila daga án þess að borða. Hendur hans skulfu af hungri; sjón hans varð óskýr; andardráttur hans kom í hviðum þegar sumarhiti logaði yfir höfði hans. Hungur var að klóra í líkama hans. Hann hafði engan valkost. Hann gekk – hrasaði, raunverulega – í átt að GHF hjálpardreifingarstaðnum við Netsarim. Það var hans síðasta von.

Þegar hann kom þangað, fann hann sig umkringdan þúsundum annarra, jafn örvæntingarfullra. Allt í einu, án viðvörunar, opnuðu ísraelskar hersveitir eld. Kúlur rifu í gegnum mannfjöldann. Hann varð fyrir einu skoti í handlegginn, aftur í bakið. Þriðja kulan stakk í gegnum lærið. Fjórða kulan sundraði hluta af hrygg hans. Hann hné niður í sandinn, lamaður, blæðandi, umkringdur öskrum. Það voru engir sjúkrabílar. Engar börur. Engir læknar. Aðeins hrátt hugrekki ókunnugra – annarra Palestínumanna sem neituðu að skilja hann eftir. Þeir báru hann á fæti undir stöðugri ógn af að verða skotmörk aftur til næsta starfhæfa sjúkrahúss. Hann missti finger. Hann mun kannski aldrei ganga aftur. En hann lifði af. Og til hvers? Fyrir að reyna að borða.

Sjóbann þvingar til ósjálfstæðis á GHF

Bannið við aðgangi að sjó frá 12. júlí 2025 útilokaði síðasta sjálfstæða fæðugjafa Gaza. Með því að refsivæða veiðar og sund undir ógn dauða, svipti Ísrael Palestínumenn sjálfræði og rak þá í átt að eina eftirstandandi valkostinum: GHF-stöðum. Læknar án landamæra tilkynntu að bannið, framfylgt á ópolandi sumri með litlum skugga eða vatni, hefur aukið ofþornun, vannæringu og örvæntingu (MSF, júlí 2025). Þessi stefna leiðir Palestínumenn inn í banvænar hjálpargildir – neitar þeim lífsbjargandi valkostum á meðan hún skapar dauðasvæði.

GHF sem tannhjól í manndrápsvél Ísraels

Mannúðarsjóður Gaza er ekki hlutlaus hjálparveitandi – hann er tannhjól í þjóðarmorðsvél. Skipulag hans tryggir að borgarar séu útsettir fyrir hámarks hættu undir yfirsýni hjálpar. Sjóbannið, hernaðarvæðing hjálpar og kerfisbundin skotmörk dreifingarstaða mynda samhangandi stefnu: að eyða borgaralegum íbúum Gaza að hluta eða í heild.

Dauðatíðni Sameinuðu þjóðanna upp á 798 á hjálpardreifingarstöðum, sem vex daglega, er jafnað við tugþúsundir fleiri slasaðra, áfallasærðra og flóttamanna. Starfsemi GHF – framkvæmd undir eftirliti IDF og með stuðningi Bandaríkjanna – gerir hana samsek í glæpum gegn mannkyni. Hún gerir þjóðarmorð mögulegt undir yfirsýni mannúðarmála.

Niðurstaða

Aðgerðir Ísraels í Gaza – í gegnum GHF, sjóbannið, algjöra blokkun og kerfisbundna eyðileggingu heilbrigðiskerfis Gaza – eru ekki aðeins siðferðilega forkastanlegar heldur lagalega óverjandi. Þessar stefnur brjóta gegn alþjóðalögum, mannúðarnormum og grundvallarreglum mannlegrar reisnar. Mannúðarsjóður Gaza, í stað þess að veita hjálp, virkar sem vélbúnaður útrýmingar. Sjóbannið frá 12. júlí þvingar borgara til að velja milli hungurs eða nær öruggs dauða á hernaðarvæddum hjálpardreifingarstöðum. Eyðilegging sjúkrahúsa og hömlur á lyfjum auka þjáninguna.

Heimurinn verður að bregðast við. GHF verður að vera leyst upp. Sjóbannið verður að vera afnumið. Sjúkrahús Gaza verða að vera endurbyggð og endurútbúin. Og Ísrael verður að bera ábyrgð á þjóðarmorðsherferð sinni. Ekkert minna en lifun fólks – og trúverðugleiki alþjóðalaga – er í húfi.